

УХВАЛЕНО

Вченою радою ВНАУ

Протокол від « 11 » травня 2019 р.

№ 3

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ВНАУ

 В.А. Мазур

«21» травня 2019 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

Вінниця – 2019

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення «Про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (стаття 42. Академічна доброчесність) та Закону України «Про вищу освіту» (стаття 1. Загальні положення), Конституції України, Законів України «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», «Про видавничу справу», Етичного кодексу України, затвердженого Загальними зборами Національної академії наук України (постанова №2 від 15 квітня 2009 року), Статуту та інших внутрішніх нормативних документів Університету

1.2. Положення спрямоване на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності Університету (освітній, науковій, виховній тощо), утвердження академічних чеснот та запобігання порушення академічної доброчесності.

1.3. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

1.4. Дія цього Положення поширюється на всю академічну спільноту Університету і є для неї обов'язковою до виконання.

1.5. Академічна спільнота Університету визнає академічну доброчесність фундаментальною цінністю освітнього і наукового процесів.

1.6. Положення визначає підстави та порядок притягнення академічної спільноти до академічної відповідальності за порушення вимог академічної доброчесності.

2. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними та науковими працівниками Університету передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2.3. Для забезпечення академічної доброчесності в Університеті кожний науково-педагогічний, педагогічний і науковий працівник та здобувач вищої освіти має керуватися наступними принципами:

2.3.1. *Принцип законності.* У своїй діяльності члени університетської громади суворо дотримуються приписів законів, а також стимулюють до цього інших.

2.3.2. *Принцип взаємної довіри.* Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в університетському середовищі, сприяє співпраці та

вільному продукуванню нових ідей, позбавляє остраху, що результати діяльності можуть бути вкрадені, а репутацію підірвано.

2.3.3. *Принцип чесності та порядності.* У навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, у практичній роботі тощо представники університетської громади зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висловлювати неправдивих тверджень.

2.3.4. *Принцип справедливості.* У взаємовідносинах між членами університетської громади необхідним є неупереджене ставлення одне до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності.

2.3.5. *Принцип компетентності й професіоналізму.* Студенти та працівники Університету зобов'язані постійно підтримувати найвищий рівень компетентності у роботі та навчанні.

2.3.6. *Принцип відповідальності.* Працівники Університету та здобувачі вищої освіти мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, протистояти ганебним вчинкам, негативному впливу інших осіб і бути прикладом для інших.

2.3.7. *Принцип партнерства і взаємодопомоги.* З метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів представники університетської громади орієнтуються на партнерську взаємодію.

2.3.8. *Принцип взаємоповаги.* Повага в університетському середовищі має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї.

2.3.10. *Принцип прозорості.* Щоб уникнути зловживань посадовим становищем представниками університетської громади, необхідно, щоб усі процедури, які стосуються освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності були прозорими.

2.3.11. *Принцип безпеки та добробуту.* Студенти і працівники університету повинні піклуватися про безпеку та добробут членів громади. Будь-яка діяльність студентів і працівників університету не повинна створювати загрози життю,

завдавати шкоди здоров'ю та майну будь-кого загалом та членів університетської громади зокрема.

3. НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Для педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників –
є гідним:

– сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення і доручення керівництва, не допускати зловживання та неефективного використання державної і комунальної власності;

– постійно підвищувати професійну кваліфікацію, застосовуючи у своїй діяльності інноваційні освітні методи та технології;

– сумлінно ставитися до процесу здобуття освіти, форм контролю, об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння осіб, що навчаються;

– дотримуватися загально визнаних етичних норм поведінки, бути ввічливим у стосунках зі студентами, керівниками, колегами і підлеглими;

– із толерантністю та повагою ставитися до колег та осіб, що навчаються, незалежно від їх етнічної, релігійної, культурної або соціальної приналежності;

– сприяти творчій активності студентства, заохочувати і підтримувати будь-яку діяльність, пов'язану з системою студентського самоврядування, покращенням культурного життя та іміджу університету; враховувати пропозиції студентства щодо форм та методів навчання;

– не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформації особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням службових та професійних повноважень;

– нести моральну відповідальність за наслідки своїх досліджень, що можуть впливати на природне середовище і розвиток людства;

– сприяти практичній реалізації результатів своєї роботи задля покращення життя суспільства, збереження культурно-історичної спадщини, раціонального використання природних ресурсів тощо;

– чинити опір псевдонауці, виступати проти проявів академічної недоброчесності;

– захищати свободу наукового пошуку, протидіяти втручанню влади та чиновників у наукові дослідження, упередженому впливу на характер отримуваних у дослідженнях даних та результатів;

– спиратися на міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права;

– дбайливо ставитися до бібліотечних, документальних та інших матеріальних фондів і ресурсів університету;

– самостійно оцінювати правомірність наданих керівництвом рішень чи доручень та можливу шкоду, що була завдана у процесі виконання таких рішень чи доручень; утримуватися від виконання рішень чи доручень керівництва, якщо вони суперечать законам, незважаючи на приватні інтереси;

– негайно повідомляти керівництву у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які учасник академічної спільноти вважає незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;

– уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;

є неприйнятним:

– допускати порушення освітнього процесу, його недостатнє науково-методичне забезпечення;

– не дотримуватися вимог контракту та виконання індивідуального робочого плану;

– запізнюватися на роботу або пропускати її без поважних причин;

– допускати некоректне, зневажливе ставлення до студентів, колег та співробітників;

- вдаватися до форм академічного шахрайства, академічного плагіату та інших форм прояву академічної недоброчесності;
- зловживати владою, впливом або службовим становищем;
- провокувати підкупом;
- допускати факти службового підроблення та службової недбалості;
- приймати пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди чи подарунків службовою особою;
- брати та пропонувати хабарі та (або) здійснювати будь-які інші корупційні дії;
- свідомо порушувати норми чинного законодавства України та нормативні й розпорядчі документи університету (Статут, правила внутрішнього трудового розпорядку, кодекси, положення, накази та розпорядження).
- проявляти у будь-якій формі небажану вербальну чи невербальну поведінку, мета або наслідок якої – порушення гідності особи, зокрема шляхом створення загрозливого, ворожого, принизливого або образливого середовища, тощо.
- виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до осіб, що навчаються, представників викладацького складу або адміністрації.

3.2. Для здобувачів вищої освіти та інших осіб, що навчаються,

є гідним:

- поважати честь і гідність інших осіб;
- відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальними програмами та планами;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час навчальних занять для досягнення освітніх цілей;
- активно займатись самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовуючи нову літературу, використовуючи всі можливості для отримання необхідних знань;

- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- у разі виникнення труднощів під час виконання навчальних чи дослідницьких завдань звертатись до інших за допомогою, не порушуючи принципів академічної доброчесності;
- інформувати викладачів та осіб, що навчаються, про порушення норм і правил академічної доброчесності;

є неприйнятним:

- виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до осіб, що навчаються, представників викладацького складу або адміністрації;
- запізнюватись на навчальні заняття та пропускати їх без поважних причин;
- під час контрольних заходів використовувати джерела інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, методичні посібники), електронні (телефони, планшети), заборонені викладачем.
- просити, надавати та одержувати допомогу від третіх осіб (у тому числі і в якості підставних) при проходженні поточного, модульного, семестрового і підсумкового контролю; використовувати родинні або службові зв'язки для отримання позитивної або вищої оцінки;
- надавати для оцінювання письмову роботу, підготовлену за участю інших осіб;
- вносити до списку авторів публікацій осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів;
- фальсифікувати або фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у роботі (курсівій, дипломній, дисертаційній);
- отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;

– брати участь у будь-якій діяльності, пов'язаній з порушенням правил і норм академічної доброчесності.

4. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Порушенням академічної доброчесності вважається:

– *плагіат* - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (пункт в ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»);

– *академічний плагіат* - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Види академічного плагіату в наукових (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо):

– відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

– відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

– відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;

– відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація;

– відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва;

– використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

– перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

– подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання)

– *науковий результат* - нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у форматі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо (п. 22 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»);

– *науково-технічна інформація* - будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (абзац другий ст. 1 Закону України «Про науково-технічну інформацію»);

– *самоплагіат* - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

До самоплагіату не належать перевидання (стереотипні чи перероблені та/або доповнені) монографій, підручників, навчальних посібників, інших творів, що містять результати наукової, освітньої або творчої діяльності, в яких наведено

інформацію про перевидання та/або посилання на перше видання. Також самоплагіатом не є обмежене використання в нових монографіях, підручниках, навчальних посібниках фрагментів раніше опублікованих робіт автора, якщо у новій роботі наведено відповідну інформацію, а обсяг дублювання узгоджений з видавцем та замовниками видання

– *фабрикація* - вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях, проблема наукових публікацій, дисертацій, дипломних і курсових робіт студентів з наведеними даними про експерименти, емпіричні дослідження, вимірювання, розрахунки, опитування, інші види досліджень та їх апробацію, які насправді не виконувалися;

– *фальсифікація* - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

– *списування* - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

Формами списування є:

– використання друкованих і електронних джерел інформації при виконанні письмових робіт, зокрема, екзаменаційних та контрольних робіт, без дозволу викладача;

– здавання або репрезентацію різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

– написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах; - використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

– несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю тощо;

– отримання іншої несанкціонованої допомоги при виконанні тих завдань, які передбачають самотійне виконання.

– *обман, підробка* - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, само плагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

Формами обману також є:

– імітація освітньої та наукової діяльності; - неправдиве співавторство: • приписування співавторства особам, які не брали кваліфікованої участі у дослідженні та підготовці публікації (зокрема, це стосується зарахування до авторів керівників установ і підрозділів, які безпосередньо не брали участі у виконанні роботи, працівників чи студентів, які здійснювали лише технічну допомогу, тощо);

– невключення до співавторів осіб, які брали активну кваліфіковану участь у дослідженні та підготовці публікації, зокрема у постановці цілей та завдань роботи, формулюванні її висновків, розробці алгоритмів, аналізі результатів експериментів та розрахунків, написанні тексту тощо;

– свідоме викривлення посилань на джерела, свідоме викривлення інформації, що міститься у джерелах, на які зроблені посилання (в деяких випадках це може також бути академічним плагіатом);

– проходження процедур контролю та оцінювання результатів навчання підставними особами;

– продаж, поширення, постінг або публікація курсів лекцій, роздаткових матеріалів, записів або іншої інформації, наданої викладачем, а також використання їх для будь-яких комерційних цілей без письмового дозволу викладача;

– симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;

– отримання копії екзаменаційних білетів, питань чи завдань раніше, ніж буде дозволено викладачем;

– недозволене співробітництво, зокрема при виконанні студентських проектів, що подаються як результати самостійної роботи; використання

недозволеної допомоги при виконанні індивідуальних та контрольних завдань; - повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача (іноді це розглядають як різновид самоплагіату);

– підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо); - надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи;

– надання закладом вищої освіти або його співробітниками недостовірної інформації про заклад, його освітні програми, систему оцінювання, результати навчання, конкурси тощо;

– неправдиві повідомлення здобувачів освіти про події, які вимагають припинення освітнього процесу, перенесення контрольних заходів тощо (техногенні аварії, стихійні лиха, загроза вибуху тощо);

– *хабарництво* - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

До хабарництва, зокрема, можуть бути зараховані одержання, провокування або пропонування неправомірної вигоди за отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду поточного та підсумкового контролю, а також будь-яких інших переваг у навчальній, дослідницькій чи трудовій діяльності; примусові благодійні внески та примусова праця здобувачів освіти та/або їх батьків; примусове надання освітніх послуг (примусове репетиторство); деякі випадки конфлікту інтересів та ін..

– *необ'єктивне оцінювання* - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти, використання різних підходів і критеріїв при оцінюванні однотипних робіт різних здобувачів освіти; навмисне створення нерівних умов для різних здобувачів, надання та/або отримання будь-яких необґрунтованих переваг в освітній, дослідницькій чи трудовій діяльності здобувачам освіти та співробітникам закладу вищої освіти, у тому числі через

родинні та інші неформальні зв'язки, застосування тиску на осіб, що приймають відповідні рішення, використання незрозумілої здобувачам освіти системи оцінювання; невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання; створення системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо.

– *академічний саботаж* – завдання шкоди, псування, затримка або непотрібне ускладнення роботи інших учасників навчального процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, навмисне знищення даних тощо;

– *надання недостовірної інформації* про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

5. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Заклади вищої освіти здійснюють заходи із запобігання академічному плагіату - оприлюдненню (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворенню опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, що передбачено частиною шостою статті 69 Закону України «Про вищу освіту».

Заклади вищої освіти зобов'язані вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності (пункт і частини третьої статті 32 Закону України «Про вищу освіту»).

Тому заклади вищої освіти зобов'язані мати внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що відповідно до

пункту 8 частини другої статті 16 Закону України «Про вищу освіту» передбачає забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

5.2. На підставі підпункту 4 частини третьої статті 34 Закону України «Про вищу освіту» керівник закладу вищої освіти відповідає за результати діяльності закладу вищої освіти.

5.3. Голова вченої ради університету має дотримуватись вимог нормативно-правових актів з питань присвоєння вчених звань, ретельно відстежувати наявність публікацій у здобувачів вчених звань та неухильного дотримання ними принципів академічної доброчесності.

5.4. Науково-педагогічні працівники. педагогічні працівники Університету, співробітники, що здійснюють освітню та наукову діяльність, здобувачі вищої освіти всіх освітніх ступенів та форм навчання, докторанти та аспіранти несуть відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загально прийнятих правил цитування.

Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники закладу вищої освіти зобов'язані дотримуватися в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, зі свого боку, зобов'язані виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання (пункт 3 статті 63 Закону України «Про вищу освіту»).

Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо):

- будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватись посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними;

- якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку);

- якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за; »);

- будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватись чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише за загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання у науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції;

- будь-які відтворення в тексті наукової роботи оприлюднені твори мистецтва мають супроводжуватись зазначенням авторів та назви цих творів мистецтва (якщо вони відомі). У разі використання творів виконавського мистецтва слід зазначити також індивідуальних чи колективних виконавців (якщо вони відомі). Якщо автори/виконавці невідомі, слід зазначити, що вони невідомі. У разі

неможливості ідентифікувати автора, назву та/чи виконавців твору слід обов'язково зазначити джерело, з якого взято відтворений твір.

5.5. Всі навчально-методичні та наукові роботи (у г.ч. дисертаційні роботи) науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти розміщуються в репозиторії Університету та підлягають перевірці на наявність плагіату.

5.6. З метою самостійної підготовки здобувачами вищої освіти усіх форм навчання магістерських і дипломних робіт (проектів):

- захист магістерських і дипломних робіт (проектів) здійснюється публічно;
- магістерські і дипломні роботи (проекти) здобувачів вищої освіти розміщуються у спеціальному розділі репозиторію Університету;
- результати дипломних робіт (проектів) обговорюються на наукових конференціях та повинні бути представлені у вигляді тез / наукових статей в університетських та інших наукових виданнях;
- результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти систематично обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичних семінарах, засіданнях наукових студентських гуртків, товариств молодих вчених, круглих столів.

5.7. Запобігання порушень академічної доброчесності в Університеті здійснюється шляхом:

- розміщення навчально-методичних і наукових робіт НПП (дисертаційних, дипломних робіт), докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти у репозиторії Університету;
- формування, видання і розповсюдження методичних рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела у навчально-методичних та наукових роботах науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти;
- запровадження на факультетах спеціальних занять (семінарів) з основ культури наукової ділової мови та академічного письма, на яких акцентується

увага на коректному використанні в навчально-методичних та наукових роботах (дисертаційних роботах) науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти інформації з інших джерел, уникненні плагіату, правилах бібліографічного опису джерел та цитувань;

- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання порушень академічної доброчесності на офіційному сайті Університету.

5.8. Керівники магістерських і дипломних робіт (проектів) в обов'язковому порядку мають ознайомити з цим Положенням здобувачів вищої освіти та на всіх етапах виконання магістерських і дипломних робіт (проектів) контролювати й попереджувати факти порушень академічної доброчесності.

5.9. Завідувачі кафедр в обов'язковому порядку мають ознайомити з цим Положенням науково-педагогічних, педагогічних працівників, докторантів, аспірантів.

6. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ

6.1. Науково-педагогічні працівники університету, співробітники, що здійснюють науково-методичну діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів та форм навчання, аспіранти та докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених в цьому положенні.

6.2. Всі наукові та науково-методичні праці науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти підлягають публікації в репозиторії університету.

6.3. З метою стимулювання здобувачів вищої освіти усіх форм навчання до самостійного виконання письмових робіт у Вінницькому національному аграрному університеті є обов'язковими такі заходи:

- захист дипломних робіт здійснюється публічно;

- дипломні роботи (проекти) здобувачів вищої освіти публікуються у спеціальному розділі репозиторію університету;
- результати дипломних робіт підлягають обговоренню на наукових конференціях та можуть бути представлені у вигляді тез/наукових статей в університетських та інших наукових виданнях;
- результати наукових досліджень систематично заслуховуються на засіданнях кафедр, науково-методичних семінарах, засіданнях наукових студентських гуртків, товариств молодих вчених, круглих або дискусійних столів.

6.4. Профілактика плагіату в університеті здійснюється шляхом:

- публікації наукових та науково-методичних праць викладачів та здобувачів вищої освіти в репозиторії університету;
- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використаних у письмових роботах;
- запровадження на факультетах спеціальних занять з основ наукового письма та дослідницької роботи, на яких акцентувати увагу на коректному використанні у письмових роботах інформації з інших джерел та уникнення плагіату, правилах опису джерел та оформлення цитувань;

7. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ І ПОДАННЯ РОБІТ

7.1. Порядок проведення перевірки і подання дипломних робіт

7.1.1. Усі письмові роботи виконуються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом наукового керівника. Оформлення письмової роботи має відповідати вимогам щодо її написання згідно з методичними вказівками, розробленими і затвердженими в університеті.

7.1.2. При наданні на кафедру / науковому керівнику письмової роботи студенти усіх форм навчання, письмові роботи яких підлягають перевірці системою «Anti-Plagiarism», заповнюють і підписують декларацію за встановленою формою (додаток 1), якою підтверджується факт відсутності в письмовій роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених

відповідними посиланнями, та факт поінформованості про можливу відповідальність у випадку виявлення плагіату. Відмова у належному заповненні та підписанні декларації автоматично тягне за собою недопущення письмової роботи до захисту.

7.1.3. Перевірка письмових робіт на наявність плагіату проводиться на основі представленого електронного варіанту, опублікованому у персональному кабінеті викладача (наукового керівника) згідно з інструкцією (додаток 2). Письмова робота представляється повністю, починаючи з титульного аркушу і закінчуючи додатками.

7.1.4. Після перевірки на плагіат відділом моніторингу якості освітнього процесу та контролю академічної доброчесності здобувачу освітнього рівня надається довідка щодо результатів перевірки (додаток 4). Довідка формується протягом 5 днів після опублікування роботи в репозиторії університету. Довідка додається до дипломної роботи до попереднього захисту та є обов'язковим документом для допуску роботи до захисту.

7.1.5. Максимальний збіг з однією роботою не повинен перевищувати межу 30-40%. У випадку типових дипломних (кваліфікаційних робіт спеціаліста та магістра, та інших проектів межа максимального збігу з однією роботою не повинна перевищувати 50%. Класифікацію робіт здійснює керівник та підтверджує це на засіданні кафедри (надає витяг з протоколу засідання кафедри).

7.1.6. Наявність помилок у роботі не повинна перевищувати межу 20%. У разі використання специфічних термінів, що не можуть бути в словниках, межа помилок може досягати 30% (визначає керівник, підтверджує наявність специфічних термінів на засіданні кафедри та надає витяг з протоколу).

7.2. Порядок проведення перевірки і подання курсових робіт

7.2.1. Усі письмові роботи виконуються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом наукового керівника. Оформлення письмової роботи має відповідати вимогам щодо її написання згідно з методичними вказівками, розробленими і затвердженими в університеті.

7.2.2. Перевірка курсових робіт на наявність плагіату проводиться на основі представленого електронного варіанту згідно з інструкцією (додаток 3). Робота представляється повністю, починаючи з титульного аркушу і закінчуючи додатками.

7.2.3 Після перевірки на плагіат відділом моніторингу якості освітнього процесу та контролю академічної доброчесності здобувачу освітнього рівня надається довідка щодо результатів перевірки (додаток 4). Довідка формується протягом 10 днів після надсилання роботи до відділу. Довідка додається до курсової роботи та є обов'язковим документом для допуску роботи до захисту.

7.2.4 Максимальний збіг з однією роботою не повинен перевищувати межу 50%.

7.2.4. Наявність помилок у роботі не повинна перевищувати межу 20%. У разі використання специфічних термінів, що не можуть бути в словниках, межа помилок може досягати 30% (визначає керівник, підтверджує наявність специфічних термінів на засіданні кафедри та надає витяг з протоколу).

7.3. Порядок проведення перевірки і подання наукових та науково-методичних праць

7.3.1. При поданні рукописів до розгляду кафедрою, автор заповнює та підписує декларацію за встановленою формою (додаток 1), якою підтверджується факт відсутності в рукопису роботи запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями. Відмова у належному заповненні та підписанні декларації автоматично тягне за собою відмову від допуску роботи до розгляду.

7.3.2. При прийнятті наукових та науково-методичних праць (монографій, підручників, навчальних посібників тощо) автором надається електронна база друкованих джерел для перевірки оригінальності тексту рукопису видання системою «Anti-Plagiarism».

7.3.3. Кафедра переглядає представлений перелік публікацій і надає рекомендації, щодо доцільності його використання при перевірці системою «Anti-Plagiarism».

7.3.4. Рекомендовані показники оригінальності наукових робіт є такими:

– понад 85 % оригінальності – текст вважається оригінальним;

– від 75 до 85 % – оригінальність задовільна;

– від 60 до 75 % – матеріал може бути прийнятий до розгляду після доопрацювання та перевірки наявності посилань для цитованих фрагментів;

– менше 60 % – матеріал до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку, оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

7.3.5. При прийнятті наукової монографії (яка є засобом висвітлення основного змісту дисертації) автором представляється електронна база дисертаційного дослідження для перевірки оригінальності тексту рукопису видання системою «Anti-Plagiarism» відносно дисертації.

Рекомендовані показники оригінальності наукової роботи – не більше 70% схожості з дисертаційною роботою.

7.3.6. При прийнятті наукових та науково-методичних праць, які раніше публікувались (перевидання), автором надається електронний варіант першого видання для перевірки оригінальності тексту рукопису видання системою «Anti-Plagiarism».

Рекомендовані показники оригінальності наукових робіт – не більше 70% схожості з попередньою роботою.

7.3.7. Наявність помилок у наукових та науково-методичних роботах не повинна перевищувати межу 20%.

7.4. Порядок проведення апеляцій та її розгляд

7.4.1. У випадку незгоди з висновком (довідкою) відділу функціонування та удосконалення обслуговуючих навчальних програм щодо виявлення факту плагіату (копіляцій) у творі, автор має право у триденний термін з моменту виявлення плагіату, подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи.

7.4.2. Для розгляду апеляційної заяви створюється апеляційна комісія, персональний склад якої формується розпорядженням проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів відповідних кафедр (загальний склад не більше 5 осіб). Секретарем комісії призначається працівник навчально-наукового центру університету.

7.4.3. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу розпорядження проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

7.4.4. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів.

7.4.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

7.4.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату(компіляцій) у творах здобувачів вищої освіти зберігаються у деканатах, у творах науково-педагогічних працівників в навчально-науковому центрі.

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

8.1. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня;

- виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про

присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік;

- відмова у присудженні присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

8.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо) (*рішення Вченої ради факультету*);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми (*рішення Вченої ради факультету*);
- відрахування з Університету (*рішення Вченої ради університету*);
- позбавлення академічної стипендії (*рішення Вченої ради університету*);

– позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання (*рішення Вченої ради Університету*).

8.3. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями Університету, що мають бути затверджені вченою радою Університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів вищої освіти (студентською організацією, профкомом студентів і аспірантів) в частині їхньої відповідальності.

8.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається вченою радою Університету з урахуванням вимог Закону України «Про освіту» та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

– ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

– особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

– знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

– оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

8.5. Форми та види академічної відповідальності Університету визначаються спеціальними законами.

8.6. За дії (бездіяльність), що Законом України «Про освіту» визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора.

9.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора.

9.3. Положення публікується на офіційному сайті Університету.

9.4. Відповідальність за виконання вимог Положення несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

Додаток 1

до Положення про академічну доброчесність у
Вінницькому національному аграрному університеті

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
студента, аспіранта, докторанта Вінницького національного аграрного
університету

Я, _____
ПІБ (повністю)

як член академічної спільноти Вінницького національного аграрного університету, підписуючи цей документ,

ЗАЯВЛЯЮ, що буду здійснювати власну освітню, наукову, творчу діяльність, дотримуючись цінностей, корпоративної культури Університету, найвищих моральних і правових норм академічної доброчесної поведінки, керуючись загальнолюдськими нормами людяності й моралі, нормами законодавства України, етичними вимогами до професійної, освітньої та наукової діяльності.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти Університету;
- не підроблювати та не використовувати підроблених документів, що стосуються навчання; не списувати та не використовувати шпаргалки чи інші підказки під час проведення оцінювання знань студентів;
- не використовувати ідеї, твердження, відомості, тексти тощо без посилання на джерела;
- не допускати поведінку, що ставить під сумнів чесність та сумлінність мого навчання;
- не пропонувати та не надавати членам академічної спільноти Університету неправомірну вигоду.

УСВІДОМЛЮЮ, що у разі порушення мною цієї Декларації нестиму відповідальність перед академічною спільнотою Університету згідно із Положенням про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті та законодавством України.

Факультет: _____

Курс, група / рік навчання: _____

Спеціальність (ОР) _____

Дата _____

Підпис _____

Продовження дод. 1
до Положення про академічну доброчесність у
Вінницькому національному аграрному
університеті

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
науково-педагогічного, педагогічного працівника, службової особи,
співробітника Вінницького національного аграрного
університету

Я, що нижче підписався(лась), як член академічної спільноти Університету,
ЗАЯВЛЯЮ, що буду здійснювати власну освітню, наукову, творчу діяльність,
дотримуючись цінностей, корпоративної культури Університету, найвищих
моральних і правових норм академічної доброчесної поведінки, керуючись
загальнолюдськими нормами людяності й моралі, нормами законодавства України,
етичними вимогами до професійної, освітньої та наукової діяльності.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти Університету;
- не допускати поведінку, що ставить під сумнів чесність та сумлінність моєї роботи і завдає шкоди колегам та репутації Університету;
- запобігати та протидіяти проявам порушення академічної доброчесності представниками академічної громади;
- не надавати неправомірну допомогу у професійній та науковій діяльності;
- використовувати лише достовірні джерела інформації, не вдаватися до фальсифікації чи фабрикування даних;
- не використовувати ідеї, твердження, відомості, тексти тощо без посилання на джерела;
- не користуватися неправомірною вигодою, не вимагати і не брати хабарів.

УСВІДОМЛЮЮ, що у разі порушення мною цієї Декларації нестиму відповідальність перед академічною спільнотою Університету згідно із Положенням про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті та законодавством України

ПІБ (повністю)	
Факультет / інший підрозділ	
Кафедра	
Посада	

Дата _____

Підпис _____

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку подання дипломних робіт та проєктів
для перевірки системою «Anti-Plagiarism»

Для реалізації положення про академічну доброчесність:

1. Здобувач вищої освіти (студент), у встановлений термін (за 10 днів до попереднього захисту), надає письмову роботу в електронному вигляді (формат – *.pdf) науковому керівнику.

2. Опублікування письмових робіт здійснюється науковим керівником на сайті <http://socrates.vsau.orgu> «Персональному кабінеті викладача» в розділі «Мій репозиторій – Документи».

3. Протягом 5 днів з дня опублікування відбувається перевірка роботи системою «Anti-Plagiarism». Результати перевірки (довідка) надсилаються на електронну пошту наукового керівника. Роздрукована довідка є обов'язковим документом для допуску здобувача вищої освіти – автора письмової роботи до захисту.

Після отримання результатів перевірки роботи науковий керівник приймає рішення про допуск письмової роботи до попереднього захисту або про доопрацювання її студентом.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: ректор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, декани факультетів.

5. Технічна підтримка здійснюється відділом моніторингу якості освітнього процесу та контролю академічної доброчесності.

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку подання курсових робіт та проектів
для перевірки системою «Anti-Plagiarism»

Для реалізації Положення про академічну доброчесність:

1. Здобувач вищої освіти (студент) надає письмову роботу в електронному вигляді (формати – name.doc, або name.pdf, де name – прізвище та ініціали студента) науковому керівнику. Письмова робота представляється повністю, починаючи з титульного аркушу.

2. Передача курсових робіт до відділу моніторингу якості освітнього процесу та контролю академічної доброчесності навчально-наукового центру здійснюється науковим керівником шляхом надсилання з електронної пошти персонального кабінету на адресу **inform@vsau.vin.ua**. В електронному листі обов'язково вказати факультет, кафедру, групу та дисципліну.

3. Після надсилання відбувається перевірка роботи системою «Anti-Plagiarism». Результати перевірки (довідка) надсилаються на електронну пошту наукового керівника. Довідка формується протягом 10 робочих днів після надсилання роботи керівником. Роздрукована довідка є обов'язковим документом для допуску студента-автора письмової роботи до захисту.

4. Після отримання результатів перевірки роботи науковий керівник приймає рішення про допуск письмової роботи до захисту або доопрацювання її студентом.

ДОВІДКА № 21-88314

про перевірку курсової роботи (проекту)
на наявність плагіату

Автор роботи:

Назва роботи:

Факультет:

Напрямок (спеціальність):

Керівник:

Додано в базу даних:

Результати перевірки:

Максимальний збіг з одним документом:

%

Помилки у документі:

%

Наявність у документі		Сумарний збіг по базі даних	
Символи	Лексеми	Символи	Лексеми

Висновок:

Фахівець відділу
моніторингу якості освітнього процесу
та контролю академічної доброчесності

Дата:

